

eKSpresOWy przegląd wydarzeń

Zbliżający się koniec roku sprzyja bilansom i podsumowaniom. Przyglądamy się dobrym praktykom i wyciągamy wnioski, by coraz skuteczniej promować zrównoważony rozwój obszarów wiejskich w naszym regionie. Co zatem działo się w pierwszym półroczu?

Szkolimy i informujemy

Już na początku tego roku włączyliśmy się w organizację Polskiego Kongresu Energii Odnawialnej – Energia Jutra w Płocku. Podczas dziesięciu konferencji w największych miastach w Polsce odbywały się prelekcje skierowane do samorządowców, przedsiębiorców oraz ekspertów z branży odnawialnych źródeł energii. Dotyczyły one poszczególnych dziedzin OZE, m.in. fotowoltaiki, energii wiatrowej, wodnej, biomasy, biogazu.

Liderki obszarów wiejskich mogły wymienić doświadczenia ze swej aktywności w życiu zawodowym i na forum społecznym podczas konferencji „Kobieta przedsiębiorcza”, która odbyła się w Mazowieckim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Warszawie Oddział Poświętne w Płońsku. Mazowiecki KSOW zawsze zauważał potrzebę szerokiego promowania dziedzictwa kulinarnego regionu. Dlatego dbał o zachowanie zwyczaju przygotowywania produktów tradycyjnych i regionalnych, zarówno wprowadzając je na Listę Produktów Tradycyjnych, jak i przygotowując cykl sześciu szkoleń pn. „Produkt lokalny i tradycyjny – identyfikacja i wprowadzenie na Listę Produktów Tradycyjnych”. Mogli z nich skorzystać mieszkańcy obszarów wiejskich zainteresowani dziedzictwem swego obszaru. Natomiast członkowie lokalnych grup działania, organizacji turystycznych sieci dziedzictwa kulinarnego na Mazowszu czy przedstawiciele szeroko rozumianego środowiska akademickiego zaproszeni zostali na konferencję pn. „Szlaki kulinarne jako element turystycznej atrakcyjności regionu – Mazowsze”. Uzupełniła ona ich wiedzę o potencjale promocyjnym produktów tradycyjnych i regionalnych występujących na terenie Mazowsza, wykorzystaniu produktów tradycyjnych jako wyznacznika szlaku kulinarnego, możliwościach rozwoju turystyki, agroturystyki i turystyki wiejskiej.

Nie zapomniano też o rolnikach i producentach owoców i warzyw – podczas Święta Wiśni w Lipsku zorganizowano konferencję sadowniczą. Poruszano na niej tematy związane z organizacją rynku wiśni, w tym m.in.: techniką zbioru owoców, ochroną i nawożeniem upraw.

Półroczcie w zakresie działalności szkoleniowo-dydaktycznej zakończyliśmy szkoleniem wyjazdowym pn. „Propagowanie dobrych praktyk Sieci Dziedzictwa Kulinarne Mazowsze”. Dzięki niemu osoby prowadzące gospodarstwa eko-agroturystyczne zapoznały się z dobrymi praktykami Sieci Dziedzictwa Kulinarne Mazowsze, jak również dowiedziały się, w jaki sposób mogą w niej uczestniczyć.

WSPIERAMY WYSTAWY I TARGI

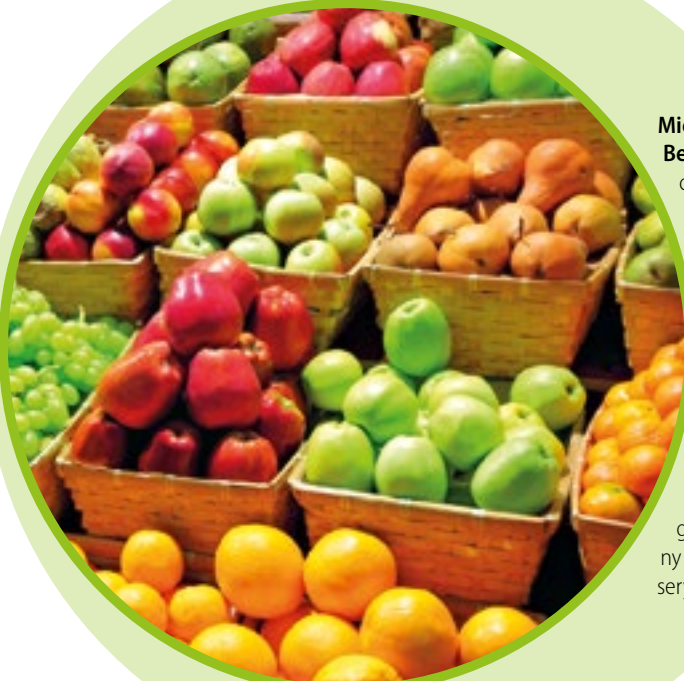
Pierwsze półroczcie było pod tym względem bardzo aktywne – KSOW wziął udział w dwudziestu podobnych imprezach promocyjnych.

Warsztaty „Ido Święta Żelgejnocy” w Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce

popularyzowały wiedzę o obyczajowości towarzyszącej obchodom Świąt Wielkanocnych na Kurpiach. W zajęciach tworzenia tradycyjnych palm i pisanek pod kierunkiem zaproszonych kurpiowskich twórców ludowych uczestniczyły całe rodziny. Był to doskonały sposób na umożliwienie im uczestniczenia w tradycji i folklorze, który nie pozostaje jedynie martwym hasłem, a staje się żywym, barwnym i dynamicznym zjawiskiem.

„Wielkanoc na Mazowszu” to coroczny kiermasz wielkanocny, cieszący się ogromnym zainteresowaniem wśród lokalnej społeczności. Jest to rodzinna, łącząca pokolenia impreza, która ukazuje piękne tradycje świąteczne – kuchnię regionalną oraz rękodzieło (np. pisanek i palmy wielkanocne). W tym roku zapraszaliśmy na nią do miejscowości Seroki Wieś (powiat sochaczewski).

Międzynarodowe Targi Owoców i Warzyw FRUIT LOGISTICA Berlin 2014

to największe wydarzenie handlowe dla branży owocowo-warzywnej w Europie. Główną częścią ekspozycji były oczywiście świeże owoce i warzywa, jednakże nie zabrakło też suszonych przypraw, ziół, żywności ekologicznej i kwiatów. Prezentowano także sprzęt do produkcji oraz przetwarzania owoców i warzyw.

Targi Produktów Regionalnych „Regionalia” wraz z Targami Agroturystyka oraz Targami Turystyki i Wypoczynku Lato – stworzyły znakomitą okazję dotarcia nie tylko do szerokiej rzeszy klientów indywidualnych, ale również do sieci handlowych, sklepów, hoteli, restauracji, hurtowni oraz mediów. Na stoisku Mazowska grupa piętnastu wystawców przedstawiła szeroką gamę produktów regionalnych i ekologicznych. Można było skosztować i zakupić tradycyjnie wypiekany chleb, przetwory przygotowywane według dawnych receptur, sery, wędliny i wyroby garmażeryjne, przyprawy, zioła.

Doskonałym miejscem promocji oferty turystyki wiejskiej, dziedzictwa kulturowego wsi oraz lokalnych i regionalnych produktów turystycznych z Mazowsza były też **VI Międzynarodowe Targi Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki AGROTRAVEL 2014** w Kielcach. Organizatorami imprezy byli m.in.: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Polska Organizacja Turystyczna, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Targi Kielce oraz Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego.

Światowy Dzień Ziemi obchodziliśmy na Polu Mokotowskim w Warszawie pod hasłem „Zmieniaj nawyki – nie klimat!”. Święto to jest obchodzone w Polsce od 1990 r. Jego finał zawsze gromadzi tysiące uczestników, dla których bliskie są idee proekologiczne. Festyn miał charakter interdyscyplinarny, a jego uczestnicy mogli zapoznać się z działalnością samorządowych i rządowych instytucji zajmujących się ochroną środowiska, jednostek podległych Lasom Państwowym, parków narodowych, krajobrazowych i wielu organizacji pozarządowych. W programie Dnia Ziemi znalazły się elementy edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej, edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę, działań społecznych integrujących organizacje pozarządowe, instytuty, szkoły wyższe, administrację samorządową i rządową.

Mieszkańcy powiatu wołomińskiego mieli okazję uczestniczyć w „Festiwalu Smaków – Jadowskie Wyroby Tradycyjne”.

To impreza promująca tradycje mazowieckiej wsi – przede wszystkim smak tradycyjnych potraw (w tym roku poznaliśmy smak m.in. strachowskich pyz z mięsem, żuru myszadłowskiego, przysmaków Jackowych, pierożków z ziołami, bigosu mazowieckiego czy sernika urlańskiego), ale także zapomniane już zwyczaje i obrzędy. „Festiwal Smaków” w Puszczy Mariańskiej cieszył się dużym zainteresowaniem lokalnej społeczności. Nic dziwnego – zarówno promuje on produkty tradycyjne z terenu Mazowsza Zachodniego, jak i integruje mieszkańców. Tegoroczna edycja festiwalu odbyła się pod hasłem „Pierścień Smaków Gminy Puszcza Mariańska”.

XV edycja Mazowieckich Dni Rolnictwa w Poświętnem była największymi w centralnej Polsce targami rolnymi, adresowanymi do szerokiego grona producentów rolnych, przetwórców, handlowców, samorządów i służb doradczych, a także wszystkich mieszkańców wsi i obszarów wiejskich oraz ludzi i instytucji pracujących w obsłudze rolnictwa. Liczne grono firm zaprezentowało szeroką gamę produktów niezbędnych rolnikowi do sprawnego prowadzenia gospodarstwa, poczynawszy od ciągników i maszyn, a skończywszy na informacji dotyczącej zarządzania gospodarstwem. W ramach MDR na polu doświadczalnym można było ocenić część prezentowanych maszyn i urządzeń podczas pracy.

Na **XXI Mazowieckich Targach Rolnych i Przedsiębiorczości w Sochaczewie** zaprezentowały się firmy rolnicze, ogrodnicze, producenci spożywczy, agrogospodarstwa oraz wiele instytucji pracujących na rzecz rolnictwa. Dla rolników, działkowców i przedsiębiorców była to doskonała okazja do uzupełnienia wiedzy o bogatym asortymencie środków do produkcji rolnej. W targach zaprezentowało się ponad 100 wystawców popularyzujących wiedzę o rolnictwie ekologicznym oraz produktach regionalnych.

Giełda Rolnicza w Łącku na stałe wpisała się w mazowiecki kalendarz imprez promujących i prezentujących najnowsze osiągnięcia w technice rolniczej i technologii produkcji. Rolnicy ziemi płockiej i sąsiednich regionów na tej targowo-wystawienniczej imprezie mogą wymieniać informacje na interesujące tematy, zapoznać się z nowinkami dotyczącymi upraw roślin i hodowli oraz obejrzeć nowoczesny sprzęt rolniczy. Pomysłodawcą i organizatorem XVIII Giełdy Rolniczej w Łącku było Starostwo Powiatowe w Płocku.

W Zagrodzie Kurpiowskiej w Kadzidle odbyły się **XIV Warsztaty Etnograficzne „Ginące Zawody”**. Impreza ta przyczynia się do zachowania tradycji i przekazu ludowego dziedzictwa kulturowego Puszczy Kurpiowskiej oraz ochrony unikalnych umiejętności kurpiowskich twórców ludowych. Uczestnicy poznali tajniki warsztatu wybranych dziedzin plastyki obrzędowej i zdobniczej, hafciarstwa i koronkarstwa, plecionkarstwa, rzeźby, obróbki bursztynu, tkactwa i obróbki lnu, garncarstwa, kowalstwa, potraw regionalnych, folkloru. W warsztatach etnograficznych nie zabrakło też dzieci i młodzieży.

Tydzień Kultury Kurpiowskiej w Baranowie zintegrował społeczność lokalną poprzez szeroki, czynny udział w warsztatach, pokazach i zabawie. Wzmocnił też poczucie dumy z dziedzictwa kulturowego. Pomysłodawcą i organizatorem imprezy był Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Baranowie.

Także mieszkańcy Nowego Miasta k/Płońska mają swoją imprezę, która przyczynia się do zachowania dziedzictwa kulturowego i kulinarnego oraz zaspokaja potrzeby kultywowania tradycji. Festyn pn. „**Święto Ludowe**” skierowany był do wszystkich mieszkańców gminy Nowe Miasto oraz gmin ościennych, turystów, weekendowych i gości. Impreza przyczyniła się głównie do budowania więzi społeczności lokalnej. Towarzyszyły jej warsztaty plastyczne z elementami sztuki ludowej, pokazy i warsztaty rękodzieła sztuki ludowej, ginących zawodów oraz konkursy.

Na stałe w kalendarz imprez wpisała się też **Niedziela Sannicka**, której specyfiką jest łączenie w ofercie programowej różnych gatunków sztuki: folkloru i sztuki ludowej, muzyki klasycznej i poezji, kabaretu oraz muzyki popularnej. Na szczególnym miejscu zawsze są folklor i sztuka własnego regionu etnograficznego, zwanego sannickim lub gąbińsko-sannickim. Niedziela Sannicka gromadzi co roku rzesze odwiedzających. W spotkaniu biorą udział twórcy i grupy z innych regionów Polski. Piknik „**Na ludowo w Europie**” w Chlewiskach pomaga zespołom folklorystycznym ze wschodniego Mazowsza w szerszej prezentacji dorobku artystycznego oraz promocji kultury ludowej. Piknik jest imprezą plenerową, której towarzyszy również wystawa prac twórców rękodziela ludowego.

IX Ogólnopolski Festiwal Zespołów Artystycznych Wsi Polskiej Kielce 2014 to święto muzyki, tańca i pieśni ludowych, a przede wszystkim ludzi, którzy kultywują najpiękniejsze tradycje ludowego muzykowania. Organizatorem festiwalu był Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego – SR KSOW wraz z Wojewódzkim Domem Kultury w Kielcach. Mazowsze w festiwalu reprezentował Zespół Artystyczny Jana Kani z Łysych.

W tym roku „**Noc Świętojańska**”, zwaną też Kupałnocką, Świętem Kupały bądź Sobótką, obchodziliśmy w Sterdyni. To jedno z najciekawszych i najstarszych świąt, podczas którego celebrowane jest letnie zrównanie dnia z nocą. Jest to również doskonała okazja na promocję gminy – lokalnej kultury, tradycji, zwyczajów i zespołów ludowych.

XIX Mazowiecki Przegląd Wiejskich Zespołów Kabaretowych Stopa 2014 odbył się w Karniewie. Przegląd ma charakter konkursowy. Na przestrzeni lat impreza wypracowała sobie swoją publiczność, dla której to dobra okazja do zapoznania się z ofertą miejscowych gospodarstw agroturystycznych, wytwórców rękodziela ludowego, a także twórców wszelkich produktów regionalnych.

W konkursach pokazujemy najlepszych

Konkursy KSOW wskazują najlepsze praktyki, projekty realizowane na obszarach wiejskich, a także promują dziedzictwo kulinarne i kulturalne, rolnictwo ekologiczne oraz działania aktywizujące i innowacyjne. Dotychczas organizowaliśmy, współorganizowaliśmy lub wspieraliśmy finansowo następujące konkursy i plebiscyty:

- V Międzynarodowy Festiwal Kolęd i Pastoralek „Kolędnicze serce Polski”,
  - Wojewódzki Finał Olimpiady Młodych Producentów Rolnych,
  - XXXVIII edycję Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych,
    - Konkurs „Sposób na sukces”,
- XIII Regionalną Wystawę Zwierząt Hodowlanych w Płoniawach-Bramurze,
  - IV Turniej Sołectw Gminy Gliniojeck,
- XIV edycję konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów”,
  - XI edycję konkursu „Smak ekologicznej żywności”,
- XVIII Wojewódzki Przegląd Zespołów Ludowych Prezentujących Zwyczaje i Obrzędy,
  - Rodzinny Konkurs Ekologiczny.

Jeździśmy po Polsce i Europie

Wizyty studyjne KSOW w pierwszym półroczu br.:

- XIV Forum Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarne w Osadzie Karbówko, w której wzięło udział 18 przedstawicieli delegacji regionalnej z Mazowsza,
- Wizyta studyjna w Finlandii (przeszkolono 10 osób),
- Wyjazd studyjny „Praktyczne zastosowanie odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach rolnych i domowych na terenie Polski i Niemiec” (47 osób),
  - Wyjazd studyjno-szkoleniowy do miejscowości Bernburg-Strenzfeld w Niemczech na Międzynarodowe Dni Pola FELDTAGE 2014 (50 osób).

Piotr Marzec, Marcin Rzońca
Sekretariat Regionalny
Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich